

de Nationale ombudsman

Notitie

Agenda voor gesprek Ministerie van Financiën / Nationale ombudsman op 11 januari 2018

Onderwerp: Reactie MinFin dd 7 november 2017 op rapport No 'Geen powerplay maar fair play'

Datum document: 22 december 2017

Aanbeveling 1

Blz 2 onder a. Reactie Belastingdienst

a. Toeslagen stopt een toeslag niet meer lopende een onderzoek naar de rechtmatigheid van de aangevraagde toeslag. Pas als uit het onderzoek blijkt dat er geen recht bestaat, wordt de toeslag gestopt. Wel kan, indien noodzakelijk geacht, de uitbetaling van het voorschot tijdelijk worden opgeschort.

1. Wat verstaat u onder 'indien noodzakelijk geacht'?

Met noodzakelijk wordt bedoeld wanneer er een redelijk vermoeden bestaat dat ten onrechte/een te hoog voorschot is verleend en ingeschat wordt dat het een groot risico is om toch te blijven doorbetalen totdat volledige zekerheid is. Het is een individuele beoordeling. De bevoegdheid tot opschorten wordt daarbij beperkt gegeven.

Overigens werkt het opschorten twee kanten op. Het gaat er niet alleen om te voorkomen dat de overheid ten onrechte uitbetaalt, maar ook om te voorkomen dat de burger wordt opgezadeld met een terugvordering.

In het antwoord op Kamervragen¹ stelt u dat 'in bepaalde situaties' de toeslagbetalingen kunnen worden opgeschort.

2. Wat verstaat u onder 'in bepaalde situaties'? Betreft het dezelfde situaties als bedoeld in uw antwoord op vraag 1.?

In de kamerbrief wordt verwezen naar de wettelijke mogelijkheden die er zijn. Art. 23 van de Awir geeft de mogelijkheden voor het opschorten van een voorschotbetaling, te weten:

- als redelijkerwijs vermoed kan worden dat het voorschot ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend
- bij gerede twijfel over of ontbreken van het adresgegeven

Aanbeveling 3

Blz 3 onder "Mijn reactie" Reactie Belastingdienst

Aan vraagouders van wie een lopende voorschotbeschikking in 2014 is stopgezet en die daarvan overlast hebben ondervonden, is of wordt excuses aangeboden, bijvoorbeeld tijdens de behandeling van het bezwaarschrift of in beroep bij de rechtbank waarbij het bezwaar respectievelijk het beroep is gehonoreerd. Op deze manier wordt uw aanbeveling dus overgenomen.

3. Op welke wijze en in welke bewoordingen heeft u excuses aangeboden? Kunt u hiervan enkele voorbeelden laten zien?

De excuses zijn zowel mondeling als schriftelijk gemaakt.

4. Heeft Toeslagen overwogen om op een meer "generieke" wijze excuses aan te bieden? Graag een toelichting.

Ja. In de algemene uitleg, zoals in de reactie op het rapport is ook wel erkend dat er niet juist is gehandeld. Voor de excuses richting de vraagouders zelf is echter gekozen voor een individuele

¹ Vraag 2 van het Kamerlid Omtzigt dd 10 juli 2017 (Vergaderjaar 2016-2017 Aangangsnummer 2720)

instinctief
niet meer
stopzetten
maar alle
wikkelingen
betaling

benadering. Ten eerste blijkt dat niet de hele populatie te maken heeft gehad met de stopzetting. Verder is het dossier van de verschillende ouders ook al een tijd geleden afgesloten. Er is daarom voor gekozen om niet alle vraagouders een excuus brief te sturen, maar alleen excuses aan te bieden in de lopende zaken en bij de toekenning naar aanleiding van de herbeoordeling. Een excuusbrief aan de andere ouders zou waarschijnlijk alleen maar (meer) vragen opleveren, terwijl er geen perspectief is op de verandering van het recht op kinderopvangtoeslag.

5. Aan welke en hoeveel personen is Toeslagen voornemens excuses aan te bieden?²

Bij de behandeling van de posten die nu nog worden behandeld wordt excuses aangeboden. Het gaat hierbij om de openstaande bezwaar- en beroepsprocedures en om de posten waarbij de herbeoordeling alsnog leidt tot een toekenning.

6. Aan welke en hoeveel personen heeft Toeslagen deze excuses inmiddels aangeboden?

Tijdens de behandeling van bezwaren en beroepen is excuses aangeboden.

7. Aan hoeveel personen gaat u nog excuses aanbieden?

Dit is dezelfde groep als bij vraag 5.

8. Heeft u ook de personen excuses aangeboden die geen bezwaar of (hoger) beroep hebben ingediend? En aan personen van wie het bezwaar of beroep niet is gehonoreerd?

Ja. De posten waar geen bezwaar of beroep meer open staan, zijn opnieuw beoordeeld. Wanneer uit deze beoordeling bleek, dat er toch recht bestaat, wordt dit alsnog toegekend en wordt daarbij excuses aangeboden. In de afhandeling van de procedures van na het rapport is excuses aangeboden, ongeacht de uitkomst.

Blz 3 onder b. Reactie Belastingdienst

Normaliter dienen alle kinderopvanglasten betaald te zijn vóór 1 maart van het jaar volgend op het toeslagjaar. Als buiten de schuld van de vraagouder dit niet mogelijk was, bijvoorbeeld als gevolg van het tijdens het onderzoek stoppen van de toeslag, dan wordt de vraagouder een langere termijn gegund. Toeslagen kijkt dan per geval in hoeverre de ouder zich gezien de omstandigheden heeft ingespannen om te (kunnen) betalen. Ook hier geldt dat dit per geval beoordeeld moet worden.

9. Toeslagen spreekt over een langere termijn? Hoeveel bent u bereid de termijn te verlengen?

Alle dossiers worden individueel beoordeeld. De termijn die wordt gehanteerd, hangt daarbij af van de situatie en wat de ouder gedaan heeft en kon doen.

10. Deelt u onze mening dat veel mensen niet geholpen zijn met een termijnverlenging?

Ja, niet iedereen zal hierdoor geholpen zijn. Het gaat daarbij echter om de ouders die ook los van de onjuiste stopzetting niet aan verplichting zouden hebben voldaan. De ouder die zijn best heeft gedaan om tijdig te betalen, zal hier wel geholpen zijn.

11. Bent u bereid in voorkomende gevallen genoeg te nemen met niet-volledige betaling van de eigen bijdrage?

Nee. Dit is in strijd met wet- en regelgeving en de vaste jurisprudentie van de RvS hierover.

Blz 4 onder c. Reactie Belastingdienst

Toeslagen betracht coudance bij het treffen van een betalingsregeling. Dit betekent dat een aanvrager eerder in aanmerking komt voor een betalingsregeling waarbij rekening wordt gehouden met de persoonlijke draagkracht, wat leidt tot een lager te betalen maandbedrag.

12. Wat bedoelt u met 'eerder'?

Wanneer sprake is van opzet of grove schuld, komt iemand niet in aanmerking voor een betalingsregeling op basis van de draagkracht (art. 7, zesde lid, Uitvoeringsregeling Awir). Een dergelijke opzet of grove schuld zal minder snel gesteld worden.

ingevallen waarbij betalingsproblemen zijn
gevoeld (bijdrage niet kunnen betalen)

betaling
binnen de termijn
die is de inv. middelen
dit ook nog benadrukken?

² In aanbeveling 3 heeft de ombudsman alle 232 toeslaggerechtigden bedoeld bij wie Toeslagen de lopende Kinderopvangtoeslag 2014 heeft stopgezet

13. Welke voorwaarden gelden voor deze betalingsregeling? Hoe lang is de aflosperiode? Verleent Toeslagen kwijtschelding of buiten-invorderingstelling? Welke voorwaarden gelden voor de eventuele buiten-invorderingstelling?

Bij een standaard betalingsregeling moet het gehele bedrag in 24 maandelijkse termijnen terugbetaald worden (art. 7, derde lid, Uitvoeringsregeling Awir).

Bij een regeling op basis van de draagkracht moeten ook 24 maanden lang betaald worden, maar het maandbedrag is dan afgestemd op de betalingscapaciteit (art. 7, vierde lid, Uitvoeringsregeling Awir).

Het restant wordt na deze 24 maanden niet actief ingevorderd, maar kan wel, gedurende drie jaar, verrekend worden met eenmalige uitbetalingen. Na 5 jaar vervalt de vervordering.

14. Heeft u al betalingsregelingen getroffen met betrokkenen? Zo ja, hoeveel?

Er is niet apart bijgehouden of met deze betrokkenen betalingsregelingen zijn getroffen. De exacte aantallen zijn daarom op dit moment niet te noemen. Wel is duidelijk dat er daadwerkelijk regelingen zijn getroffen en er zijn geen signalen dat er problemen of onregelmatigheden zijn.

Blz 4 onder "Betrokken vraagouders" Reactie Belastingdienst

Betrokken vraagouders die van Toeslagen van mening zijn schade te hebben geleden door het eerdere handelen van Toeslagen, staat het natuurlijk vrij een schriftelijk verzoek tot vergoeding daarvan in te dienen. Een dergelijk verzoek wordt volgens de geldende regels afgehandeld.

15. De ombudsman dringt er op aan dat Toeslagen bij de behandeling van eventuele schadevergoedingsverzoeken de spelregels in acht zal nemen van de Schadevergoedingswijzer³. Is Toeslagen hiertoe bereid? → *beoordeling verzoek bij het kader*

Toeslagen hanteert bij deze schadeverzoek hetzelfde beoordelingskader als bij andere schadeverzoeken. Dit kader komt grotendeels overeen met de werkwijze als beschreven in de schadevergoedingswijzer. Uiteraard geldt dat wanneer iemand het niets eens is met de beslissing er rechtsmiddelen open staan. *van zijn*

Aanbeveling 4

Blz 4 onder 'Mijn reactie' Reactie Belastingdienst

Alle lopende beroepszaken zijn inmiddels nogmaals beoordeeld en getoetst aan de uitspraak van de Raad van State.(...) Bij de beslissingen op bezwaar die zijn genomen na de uitspraak, is rekening gehouden met de uitspraak.(...) Bij de reeds afgedane zaken wordt ambtshalve getoetst aan de uitspraak van de Raad van State. Hieraan wordt op dit moment gewerkt.⁴

16. Hoeveel lopende bezwaar- en beroepszaken heeft Toeslagen herbeoordeeld?
17. Hoeveel bezwaar- en (hoger) beroepszaken die al waren afgedaan vóór de uitspraak van de Raad van State heeft de Toeslagen inmiddels herbeoordeeld? En hoeveel nog niet?
18. Hoeveel van deze herbeoordeelde zaken (van vraag 15 en 16) zijn alsnog gegrond/ongegrond verklaard?
19. Hoeveel bezwaarschriften 2014 zijn in totaal ingediend?⁵ Hoeveel daarvan zijn – inclusief de herbeoordeelde bezwaarschriften - uiteindelijk geheel of gedeeltelijk gegrond verklaard?

Blz 4 laatste alinea Reactie Belastingdienst

Een aanvrager die van mening is dat bij hem de uitspraak van de Raad van State niet of niet juist is toegepast kan zich bij Toeslagen melden. Wanneer een aanvrager zich meldt, zal nogmaals het

³ Zie link: <https://www.nationaleombudsman.nl/schadevergoedingswijzer>

⁴ In aanbeveling 4 heeft de No verzocht om de voorheen afgewezen bezwaarschriften en de lopende beroepszaken binnen een termijn van drie maanden ambtshalve te toetsen aan de uitspraak van de Raad van State en hem te informeren over de voortgang/uitkomsten van deze herbeoordeling

⁵ In het rapport wordt uitgegaan van 228 bezwaarschriften tegen de terugvordering KOT 2014. In het antwoord op de Kamervragen gaat de Bd uit van 164 bezwaarschriften.

*definitieve? → 290?
2014 in beeld.*

dossier beoordeeld worden. Als bij deze beoordeling geconcludeerd wordt dat een eerder besluit onjuist is, zal dit uiteraard hersteld worden.

20. Heeft u alle betrokkenen hierover geïnformeerd en zo ja, op welke wijze? Zo nee, bent u bereid om dit alsnog te doen?

Toeslagen heeft alle posten (nogmaals) beoordeeld in het licht van de uitspraak. Wanneer hieruit gebleken is dat er toch recht bestaat wordt alsnog toegekend en wordt de ouders hierover geïnformeerd. Toeslagen is daarom van mening dat, na de herbeoordeling, in alle dossier de uitspraak (juist) is toegepast en heeft de ouders daarom niet actief geïnformeerd over de mogelijkheid een herbeoordeling aan te vragen.